

Брюксел, 15 юни 2026 г.
(OR. en)

10288/1/26
REV 1

ENV 689
CLIMA 313
AGRI 464
FORETS 90
ENER 378
TRANS 393
IND 396
SAN 458

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Стратегия за устойчивост на водните ресурси – една година по-късно: актуално състояние и по-нататъшни стъпки – Обмен на мнения

С оглед на заседанието на Съвета по околна среда на 25 юни 2026 г. в приложението се съдържа информационен документ от председателството с въпроси към министрите по темата.

Комитетът на постоянните представители се приканва да вземе под внимание информационната бележка и въпросите и да ги предаде на Съвета.

**Стратегия за устойчивост на водните ресурси – една година по-късно: актуално
състояние и по-нататъшни стъпки**

– Обмен на мнения –

На 4 юни 2025 г. Комисията представи европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси. Стратегията беше приветствана от Съвета в заключенията му от 21 октомври 2025 г. Стратегията следва нарастващите опасения по отношение на недостига на вода, сушите, наводненията и цялостното въздействие на изменението на климата върху водните ресурси, екосистемите и икономическите сектори. Тя се основава на съществуващите достижения на правото на ЕС в областта на водите, включително по-специално на Рамковата директива за водите, Директивата за наводненията и Директивата за пречистването на градските отпадъчни води, както и на Стратегията на ЕС за адаптиране към изменението на климата. Освен това тя е в съответствие с целите на Европейския зелен пакт и с курса към целта в областта на климата за 2040 г. и е в отговор на нарастващите доказателства, че свързаните с водата рискове се увеличават в целия Съюз. Много региони са изправени пред по-чести и по-тежки суши, пред намаляване на нивата на подпочвените води и нарастващо търсене на вода от селското стопанство, промишлеността и градските райони. В същото време екстремните валежи и наводненията оказват все по-голям натиск върху инфраструктурата и екосистемите.

Целта на стратегията е да се укрепи устойчивостта на водните ресурси чрез възстановяване и опазване на целия воден цикъл — от извора до морето, за да се устоява по-добре на наводненията, сушите и недостига на вода чрез ефективно прилагане на съществуващото законодателство на ЕС в областта на водите. С нея се насърчават практики за интелигентно използване на водата, екологосъобразна инфраструктура и мерки за намаляване на замърсяването, включително с вредни вещества като PFAS в питейната вода. Стратегията има за цел също и да стимулира интелигентна по отношение на водата икономика чрез подобряване на водната ефективност, като се стреми към намаляване с 10% на потреблението на вода в целия ЕС до 2030 г., а същевременно модернизира инфраструктурата, намали течовете и насърчи цифровите решения чрез публични и частни инвестиции. В допълнение тя има за цел да гарантира достъп до чиста вода на достъпни цени чрез повишаване на обществената осведоменост, подкрепа за отговорното ценообразуване на водата и насърчаване на образованието и споделянето на най-добри практики, като същевременно укрепва водещата роля на ЕС в световен мащаб по отношение на устойчивостта на водните ресурси чрез международно сътрудничество и партньорства.

Една година след приемането на стратегията председателството предлага да се направи преглед на постигнатия напредък и да се обсъдят бъдещите действия, като се обърне специално внимание на следните три въпроса, които да бъдат разгледани от министрите:

1. Преглед на стратегията за устойчивост на водните ресурси и изпълнение на национално равнище:

Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси включва в основата си нов тласък за усилията на ЕС за насърчаване на **водната ефективност**. С нея се въвежда амбициозна цел за подобряване на водната ефективност с 10% до 2030 г. и се въвежда принципът за поставяне на водната ефективност на първо място. Принципът е обяснен допълнително в Препоръката на Комисията от 4 юни 2025 г. относно ръководните принципи за поставяне на водната ефективност на първо място.¹

Според доклад на Европейската агенция за околна среда и на съответния Европейски тематичен център от 2025 г. относно икономии на вода² за устойчива на водните ресурси Европа **потенциалът за икономии се различава значително** в отделните региони на ЕС и в различните сектори, но е възможно значително намаляване на водочерпенето. Това намаляване може да бъде постигнато чрез технически и оперативни мерки за редуциране на загубите и течовете, както и чрез подобряване на водната ефективност при производството на електроенергия, в селското стопанство, общественото водоснабдяване и производството. Оцененият потенциал за икономии на вода по сектори в ЕС-27 варира между 45 – 95% в енергетиката (за охлаждане на електроцентрали), 5 – 20% в селското стопанство, 20 – 50% в общественото водоснабдяване и 30 – 50% в промишлеността (вж. таблицата по-долу).

¹ https://environment.ec.europa.eu/publications/commission-recommendation-water-efficiency-first-guiding-principles_en

² <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/water-savings-for-a-water-resilient-europe>

Таблица 1. Оценен потенциал за икономии на вода по сектори в ЕС-27

	Електроенергия — охлаждане на електроцентрали	Селско стопанство	Обществено водоснабдяване, включително туризъм и услуги	Промисленост	Други (напр. минно дело, добивни дейности и строителство)
Средногодишна стойност на водочерпене (2000 – 2022 г.) (млн. m ³)	72 300	59 300	38 700	28 200	3 000
Годишно водочерпене като процент от общата сума за икономическите сектори	36%	29%	19%	14%	2%
Теоретичен потенциал за икономии на вода в сектора (% от годишното водочерпене на сектора)	45 – 95%	5 – 20%	20 – 50% (10 – 30% в туризма)	30 – 50%	Не е оценен в настоящия документ

Източник: (Wolters et al., 2025 г.) въз основа на данни от ЕАОС от 2024 г.

За да подкрепи изпълнението на препоръката и да допринесе за амбицията за повишаване на водната ефективност с 10% до 2030 г., Комисията работи по разработването на **съвместна методика за целите за водна ефективност** в тясно сътрудничество с държавите членки и заинтересованите страни, особено в контекста на работната група по недостига на вода и сушите в рамките на общата стратегия за прилагане, като взема предвид териториалните и другите различия между държавите, регионите и секторите. Графикът на това работно направление приключва през **четвъртото тримесечие на 2026 г.** С подкрепата на консултант, групата набелязва около 40 методики в рамките на публични и частни инициативи за определяне на цели, свързани с водите, и понастоящем извежда от тези методики някои елементи, които заедно могат да формират основата за европейска методика или методики за определяне на цели за ефективност на равнището на съхранението, преноса и потреблението на водата.

2. Цифровизация и по-интелигентно управление на водите

В стратегията за устойчивост на водните ресурси беше обявено разработването на **общоевропейски план за действие относно цифровизацията на водния сектор**. В подкрепа на тази инициатива Комисията наскоро стартира покана за предоставяне на данни, която приключва на 24 юни 2026 г.³ Държавите членки и другите заинтересовани страни бяха насърчени да представят своите мнения и предложения.

Планът за действие относно цифровизацията на водния сектор има за цел да се преодолее разпокъсаността на европейските системи за управление на водите чрез насърчаване на по-голяма цифрова интеграция и координация в рамките на водния цикъл и между равнищата на управление. Като дава възможност за по-добър обмен на данни и цифрови решения, той има за цел да подобри ефективността, да намали административната тежест, да укрепи устойчивостта на рисковете, свързани с водата, и да подкрепи ефективното прилагане на принципа за поставяне на водната ефективност на първо място.

Предстоящият план за действие ще бъде насочен към конкретни предизвикателства пред водния сектор и ще включва **два основни стълба**: i) внедряване на цифрови решения чрез финансиране и обмен на знания за изграждане на цифрови умения и насърчаване на трансфера на технологии във водния сектор; и ii) подкрепа за споделянето на данни за водите чрез насърчаване на разработването на национални портали за данни, за да се преодолее разпокъсаността и данните да станат лесно откриваеми, достъпни безплатно, оперативно съвместими и многократно използвани в съответствие с изискванията на Директивата за отворените данни. Планът е част от работната програма на Комисията за 2026 г.⁴ Той функционира в пресечната точка на екологичния и цифровия преход, подкрепяйки пряко целите на компаса за конкурентоспособността⁵, като спомага за осигуряването на наличност на ресурси в множество сектори.

³ [Комисията събира данни относно плана за действие относно цифровизацията на водния сектор — Околна среда](#)

⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_en

⁵ https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/competitiveness-compass_en

Планът **ще се основава на:** i) стратегията за използването на ИИ⁶ и плана за действие „Континент на ИИ“⁷, които имат за цел да улеснят внедряването на изкуствен интелект за прогнозна поддръжка и наблюдение в реално време; и ii) стратегията за европейски съюз на данните⁸, която подкрепя обмена на данни за водите чрез насърчаване на разработването на национални портали за данни, за да се преодолее разпокъсаността и данните да станат лесно откриваеми, достъпни безплатно, оперативно съвместими и многократно използваеми в съответствие с изискванията на Директивата за отворените данни⁹.

3. Мобилизиране на финансиране за стратегията за устойчивост на водните ресурси:

С междинния преглед на политиката на сближаване на ЕС¹⁰ бяха въведени по-големи възможности за гъвкавост, които позволяват на държавите членки да пренасочат средства за периода 2021 – 2027 г. към стратегически приоритети, като устойчивостта на водните ресурси беше изтъкната като един от ключовите приоритети и се ползва от безпрецедентен пакет от стимули. В резултат на това **3,1 млрд. евро бяха преразпределени в 16 държави членки**, като по-голямата част от подкрепата беше предназначена за изграждане или модернизиране на инфраструктура **за отпадъчни води и за питейна вода и за повишаване на устойчивостта на водните ресурси и устойчивото управление на ресурсите.**

Планираните инвестиции включват също така разработването на **нови системи за съхранение и междусистемни връзки** между водните системи, опазването на водните екосистеми и **възстановяването** на зони с висока екологична стойност. Те включват освен това **системи за ранно предупреждение** за предотвратяване на **наводнения**, както и повишена **ефективност** на водоснабдяването **чрез цифровизация**, автоматизация и оптимизация.

Програмата на ЕИБ за водите в размер на 15 млрд. евро също върви по план и обявеният **Механизъм за консултации за устойчиво управление на водите** като единно звено за контакт за консултации с ЕИБ в областта на водите е напълно въведен и може да подпомогне изграждането на капацитет и изпълнението на поредица от проекти.

⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/apply-ai>

⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ai-continent-action-plan>

⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-union>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1024>

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_26_710

Като отчита важния принос на частното финансиране за програмата за устойчивост на водните ресурси, Комисията работи по стартирането на **Инструмент за ускоряване на инвестициите в областта на устойчивостта на водните ресурси** с цел да реализира 20 пилотни новаторски проекта за естествено задържане на вода и за водна ефективност, като обедини местни инвеститори в областта на водите, доставчици на решения и сблъскващи се с проблеми участници, за да даде стимул за подобни действия в целия ЕС.

Въпроси към министрите

Председателството приканва министрите да изкажат мнение по следните въпроси:

1. Какъв напредък е постигнат и какви са предизвикателствата на национално равнище по отношение на насърчаването на водната ефективност една година след приемането на Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси ? Какви поуки могат да бъдат извлечени в подкрепа на по-ефективното изпълнение на стратегията през следващите години?
2. Какви добри практики и опит биха могли да споделят държавите членки и каква подкрепа на равнището на ЕС очаквате от предстоящия план за действие относно цифровизацията на водния сектор, за да се ускори внедряването на решения като интелигентно измерване на водата, дистанционно наблюдение или цифрови близнаци в подкрепа на изпълнението на стратегията за устойчивост на водните ресурси?
3. Как можем да привлечем по-големи частни инвестиции и да използваме по-добре иновативните инструменти за финансиране, за да ускорим изпълнението на стратегията за устойчивост на водните ресурси, като същевременно гарантираме, че държавите членки разполагат с необходимите условия и стимули за разработване на амбициозни проекти за устойчивост на водните ресурси?